

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- Ontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de werking en het beheer van het Financieringsinstrument voor de Vlaamse visserij- en aquacultuursector (FIVA) en de verrichtingen die voor steun vanuit FIVA en EFMZVA in aanmerking komen
 - Definitieve goedkeuring

Samenvatting:

Met dit besluit wordt uitvoering gegeven aan het Vlaams gedeelte van het Belgische programma van het Europees Fonds voor Maritieme Zaken, Visserij en Aquacultuur, dat op 19 december 2022 werd goedgekeurd door de Europese Commissie, in uitvoering van verordening (EU) 2021/1139 van het Europees Parlement en de Raad van 7 juli 2021 tot oprichting van het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur en tot wijziging van Verordening (EU) 2014/1004.

Dit besluit regelt tegelijk de Vlaamse cofinanciering van dit programma via het Financieringsinstrument voor de Vlaamse visserij- en Aquacultuursector (FIVA). Dit besluit vervangt dan ook het Besluit van de Vlaamse Regering van 5 februari 2016 houdende de vaststelling van de werking en het beheer van het FIVA.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Landbouw en Visserij
Beleidsveld: landbouw en zeevisserij

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Op 10 maart 2023 heeft de Vlaamse Regering het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de werking en het beheer van het Financieringsinstrument voor de Vlaamse visserij- en aquacultuursector (FIVA) en de verrichtingen die voor steun vanuit FIVA en EFMZVA in aanmerking komen, een eerste maal principieel goedgekeurd en de Vlaamse minister, bevoegd voor de zeevisserij, gelast over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen bij de

Vlaamse Toezichtcommissie (VTC), de federale Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) en bij de Raad van State indien de vorige adviezen geen aanleiding geven tot aanpassing.
(VR 2023 1003 DOC.0235)

Op 28 april 2023 heeft de Vlaamse Regering het ontwerp van besluit een tweede maal principieel goedgekeurd en de Vlaamse minister, bevoegd voor de zeevisserij, gelast over voornoemd ontwerp van besluit het advies in te winnen bij de Raad van State.
(VR 2023 2804 DOC.0454)

Het advies nr. 73.548/3 van de Raad van State van 31 mei 2023 gaat als bijlage 2.

Volgende aanpassingen werden aangebracht aan het als bijlage 1 toegevoegde ontwerp van besluit:

- Bij de rechtsgronden is de verwijzing naar artikel 87, §1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen verwijderd, evenals de verwijzing naar artikel 12 van het het decreet van 13 mei 1997 houdende oprichting van een Financieringsinstrument voor de Vlaamse visserij- en aquacultuursector. Bij artikel 24 van het decreet van 28 juni 2013 betreffende het landbouw- en visserijbeleid werd verwezen naar het volledige artikel (niet enkel 4°).
- Artikel 5, derde lid, i.v.m. subdelegatie van de minister aan de beheerautoriteit is verwijderd, omwille van de opmerking van de Raad van State.
- In het opschrift van titel 2 wordt "EFMZVA" geschreven in plaats van "EFMZV".
- Artikel 37, §2, derde lid is verwijderd, omdat dit onderdeel in het algemeen al werd gesteld in artikel 58, eerste lid en in artikel 60, §1, eerste lid.
- In artikel 51, §1, tweede lid, werd de beheerautoriteit vervangen door de minister.
- Aan artikel 51, §1, derde lid, werd een zin toegevoegd dat de minister kan beslissen om de steunverlening voor actietypes binnen een blokperiode te schorsen.
- In artikel 55, eerste lid, werd de volgende zin verwijderd; "De minister kan bijkomende regels bepalen."

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het Financieringsinstrument voor de Vlaamse visserij- en aquacultuursector (FIVA) werd opgericht bij decreet van 13 mei 1997 en zorgt voor een belangrijk deel van de Vlaamse cofinanciering van projecten die met Europese middelen vanuit het Europees Fonds voor Visserij en aquacultuur (EFMZV) betoelaagd worden.

Via de goedkeuring van verordening (EU) 2021/1139 van het Europees Parlement en de Raad van 7 juli 2021 tot oprichting van het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur en tot wijziging van Verordening (EU) 2014/1004, werd het EFMZV vervangen door het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij en aquacultuur (EFMZVA) en dit voor de programmaperiode 2021-2027. Het huidige EFMZV heeft nog een doorlooptijd tot eind 2023.

De maatregelen uit het EFMZVA, opgenomen in het Belgisch Programma (BP) ter uitvoering van het EFMZVA, komen niet langer overeen met hetgeen voorzien is in de huidige FIVA-regelgeving, dit zowel op het vlak van toekenning van de steun als op het vlak van de financieringsmogelijkheden. Om deze reden dient de huidige FIVA-regelgeving vervangen te worden.

Waar de EFMZV verordening voor de periode 2014-2020 in vrij gedetailleerde voorschriften voorzag voor de besteding van de middelen aan de verschillende maatregelen, legt de nieuwe EFMZVA

verordening eerder een algemeen kader vast en wordt de invulling – in tegenstelling tot de programmeringsperiode 2014-2020 – aan de lidstaten overgelaten. Daarom worden in het besluit ook een aantal bijkomende bepalingen opgenomen om alle essentiële elementen welke de steunverlening vanuit FIVA en EFMZVA bepalen, te regelen.

Het huidige besluit van de Vlaamse Regering van 5 februari 2016 houdende vaststelling van de werking en het beheer van het Financieringsinstrument voor de Vlaamse visserij- en aquacultuursector (FIVA) en de verrichtingen die voor steun in aanmerking komen en het ministeriële besluit van 19 mei 2016 tot uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 februari 2016, worden in dit besluit vervangen.

Het Vlaamse gedeelte van het Belgisch programma werd door de Vlaamse Regering definitief goedgekeurd op 15 juli 2022 (zie dossier VR 2022 1507 DOC.0903). De geïntegreerde Belgische versie van het programma werd bij de Europese Commissie ingediend op 29 juli 2022. Het programma werd op 19 december goedgekeurd door de Europese Commissie. Op 23 december 2022 nam de Vlaamse Regering kennis van het goedgekeurde programma (VR 2022 2312 MED.0482/1) .

Het Vlaamse gedeelte van het EFMZVA-programma 2021 – 2027 beoogt het bevorderen van duurzame visserij en instandhouding van aquatische biologische rijkdommen, het bevorderen van duurzame aquacultuuractiviteiten en van verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten als bijdrage tot de voedselzekerheid en het bevorderen van de ontwikkeling van kustgebonden visserij- en aquacultuurgemeenschappen.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELLEN

Titel 1. Algemene bepalingen

Artikel 1 vermeldt de uitvoering van de Europese regelgeving.

Artikel 2 legt de definities vast. Deze definities zijn grotendeels dezelfde als of gelijkaardig aan deze in het vroegere FIVA besluit, aangevuld met een aantal bijkomende definities welke noodzakelijk zijn.

Artikel 3 duidt het Departement Landbouw en Visserij aan als beheerautoriteit zoals vermeld in artikel 71, lid 1, van verordening (EU) 2021/1060. Daarin staat dat elke lidstaat voor elk programma een beheerautoriteit (en een auditautoriteit) moet aanwijzen. De beheerautoriteit is verantwoordelijk voor het beheer van het programma met het oog op het bereiken van de doelstellingen van het programma.

Artikel 4 legt de kandidaat-begunstigden van de steun voor de verschillende actietypes vast. Het is zo dat elk actietype zijn eigen specifieke begunstigden kent al naargelang de soorten van acties die onder het betrokken actietype vallen. De potentiële begunstigden zijn grosso modo dezelfde als onder het vroegere FIVA-besluit.

Om te voorkomen dat in bepaalde gevallen geen steun aan vissersvaartuigen kan toegekend worden wegens het ontbreken van de nodige vakbekwaamheid bij de aanvrager, werd toegevoegd dat de aanvrager voor steun in de visserij zich kan laten bijstaan door iemand die wel over de nodige vakbekwaamheid beschikt. Ook als het vaartuig of de rederij in familieverband verworven werd, is er vrijstelling van deze voorwaarde. Zo wordt bijvoorbeeld voorkomen dat na overlijden van de eigenaar, de erfgenamen die de visserijactiviteiten verderzetten, verstoken blijven van steun omdat ze niet over de vereiste beroepservaring beschikken.

Verder moeten de activiteiten waarvoor steun wordt verleend op een Belgisch vaartuig, in het Vlaams Gewest of in het Belgisch deel van de Noordzee, uitgeoefend worden. En het vissersvaartuig

moet behoren tot het groot vlootsegment, klein segment of kustvissersegment, of beschikken over een toelating of machtiging om te mogen vissen op de Westerschelde.

Artikel 5 geeft delegatie aan de minister i.v.m. een aantal bevoegdheden. Deze bevoegdheden situeren zich vooral op het vlak van de praktische toepassingsmodaliteiten om de steunregeling vlot uitvoerbaar te maken.

Artikel 6 bepaalt dat het Departement Landbouw en Visserij de nodige materiële middelen ter beschikking van het FIVA en EFMZVA stelt.

Titel 2. Verrichtingen waarvoor het FIVA en het EFMZVA steun kunnen verlenen

In deze titel 2 zijn er drie belangrijke hoofdstukken, namelijk een hoofdstuk per ondersteuningsprioriteit zoals deze door de Europese EFMZVA-regelgeving opgedeeld zijn. De 3 ondersteuningsprioriteiten die ook in het Belgisch Programma opgenomen zijn en waarvoor FIVA- en EFMZVA-steun voorzien wordt zijn:

- 1) Hoofdstuk 1: Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen;
- 2) Hoofdstuk 2: Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten en van verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie;
- 3) Hoofdstuk 3: Bevorderen van een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de duurzame ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen.

Binnen elk hoofdstuk is er per actietype dat in het programma dat door de Belgische autoriteiten op 29/07/2022 aan de EU bezorgd werd, gegroepeerd in afdelingen, een onderafdeling met telkens minstens een enkel artikel met vermelding van:

- de soorten van acties die onder betrokken actietype kunnen uitgevoerd worden en welke concrete acties geïmplementeerd worden en die voor betoelaging in aanmerking kunnen komen;
- eventueel de doelstellingen welke dit actietype nastreeft;
- de referentie naar de bepaling(en) in de EFMZVA-verordening op basis van dewelke het actietype voor ondersteuning in aanmerking komt. In vele gevallen zijn deze bepalingen in de EFMZVA-verordening heel algemeen en maakt het besluit deze meer concreet;
- de soorten begunstigden welke voor betoelaging in aanmerking komen als ze een concrete actie onder het betrokken actietype uitvoeren;
- de maximale steunintensiteit vanuit FIVA en vanuit EFMZVA waarbij in sommige gevallen verwezen wordt naar artikel 35 waar een aantal veel voorkomende verschillende steunintensiteiten opgelijst worden die in functie staan van het soort begunstigde waarbij deze allen – zij het met verschillende steunintensiteiten – voor steun binnen een zelfde actietype in aanmerking komen of in die in functie zijn van het soort actie;
- de maximale steun per project vanuit FIVA en vanuit EFMZVA en in voorkomend geval de maximale steun per begunstigde over de volledige EFMZVA-periode 2021-2027.

De maximale percentages en maximale bedragen aan FIVA-steun en aan EFMZVA-steun zoals ze zijn neergelegd in het besluit, zijn het resultaat van de in het Belgisch Programma en in het bijhorende budget weerhouden opties en de in de EFMZVA-regelgeving vervatte principes:

a) Het FIVA voorziet in een cofinanciering voor projecten en investeringen welke door het EFMZVA Europees ondersteund worden en dit in het kader van het door België ingediende en door de Europese Commissie goedgekeurde programma. In sommige gevallen komt de cofinanciering niet uit het FIVA maar komt verplicht uit andere nationale overheidsmiddelen. De FIVA cofinanciering kan ook steeds door andere nationale cofinanciering vervangen worden.

b) Volgens de EFMZVA-verordening (artikel 41) genieten deze acties van een maximale overheidssteun van 50% (Europese steun en nationale cofinanciering samen) met uitzondering van:

- eerste aankoop van een vissersvaartuig, vervanging of modernisering van een hoofd- of hulpmotor of verhoging van de brutotonnage van een vissersvaartuig: maximaal 40% overheidssteun;
- acties die de selectiviteit van het vistuig op grootte of soort verfijnen: maximaal 100% overheidssteun;
- acties ter verbetering van de infrastructuur van vissershavens, afslagen, aanlandings- en beschuttingsplaatsen om de aanlanding en opslag van ongewenste vangsten te vergemakkelijken: maximaal 75% overheidssteun;
- acties ter vergemakkelijking van de afzet van ongewenste vangsten van commerciële bestanden die worden aangeland overeenkomstig de aanlandingsverplichting: maximaal 75% overheidssteun;
- acties ter verbetering van de gezondheid, de veiligheid en de arbeidsomstandigheden aan boord van vissersvaartuigen: maximaal 75% overheidssteun;
- acties uitgevoerd door publiekrechtelijke instanties en equivalente: maximaal 100% overheidssteun;
- acties m.b.t. controle en handhaving: maximaal 85% overheidssteun;
- compensaties bij uitzonderlijke marktomstandigheden: 100% overheidssteun;
- acties van collectief belang, met een collectief begunstigde en met innovatieve kenmerken: maximaal 100% overheidssteun;
- acties in het kader van CLLD ofwel van collectief belang, ofwel met een collectieve begunstigde ofwel met innovatieve kenmerken: maximaal 100% overheidssteun;
- acties i.v.m. het verzamelen van gegevens: maximaal 100% overheidssteun;
- acties m.b.t. het herstel en beheer van aquatische biodiversiteit en ecosystemen: maximaal 100% overheidssteun;
- acties uitgevoerd door producentenorganisaties: maximaal 75% overheidssteun;
- acties uitgevoerd door verenigingen van vissers: maximaal 60% overheidssteun;
- acties i.v.m. kleinschalige kustvisserij: maximaal 100% overheidssteun;
- acties in verband met het ontwerp, de ontwikkeling, de monitoring, de evaluatie of het beheer van transparante systemen voor de uitwisseling van vangstmogelijkheden tussen lidstaten: maximaal 100% overheidssteun;
- de operationele kosten van plaatselijke actiegroepen: maximaal 100% overheidssteun;
- acties ter ondersteuning van duurzame aquacultuur: maximaal 60% overheidssteun;
- concrete acties ter ondersteuning van innovatieve producten, processen of uitrusting in de visserij, de aquacultuur en de verwerking: maximaal 75% overheidssteun.

Voor wat betreft de toepassing op Vlaams niveau worden de maxima soms op een lager niveau gelegd dan wat Europees toegestaan of worden een aantal Europees voorziene afwijkingen niet toegepast. Dit om budgettaire redenen, vanuit de optiek van administratieve vereenvoudiging of om beleidsredenen (bv. om eerder ecologische investeringen aan te moedigen).

c) Deze overheidssteun wordt deels door het EFMZVA, deels door publieke nationale middelen gefinancierd.

d) In lijn met de EFMZVA-verordening voorziet het Vlaamse gedeelte van het OP dat de overheidssteun voor 50% door het EFMZVA en voor 50% door andere publieke middelen zal gefinancierd worden, met uitzondering van:

- acties en investeringen i.v.m. controle en handhaving: 58% EFMZVA;
- acties i.v.m. dataverzameling: 70% EFMZVA;
- acties ter bevordering van het geïntegreerd maritiem beleid: 60% EFMZVA.

e) De cofinanciering door andere publieke middelen wordt in sommige gevallen geheel of gedeeltelijk vervangen door cofinanciering vanuit andere overheden en erkende publieke instellingen. Dit is o.a. het geval voor afzet bevorderende maatregelen, acties i.v.m. maritiem beleid, acties i.v.m. datacollectie en i.v.m. controle en handhaving, alsmede voor lokale projecten in het kader van CLLD.

Aan de minister wordt in artikel 35 §6, de bevoegdheid gedelegeerd om binnen de grenzen vastgelegd in het besluit, de concrete steunpercentages die zullen toegekend worden vast te leggen alsook om de maximale subsidiebedragen die per aanvraag kunnen toegekend worden bij te stellen in functie van de beschikbare kredieten en de te behalen outputindicatoren.

Hoofdstuk 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

Afdeling 1. Het versterken van economisch, sociaal en ecologisch duurzame visserijactiviteiten

Deze afdeling groepeerde alle ondersteuningsgebieden welke direct met visserij te maken hebben.

Onderafdeling 1. Eco-investeringen aan boord ter innovatie en verduurzaming van de visserijactiviteiten en vistechnieken

Artikel 7 bepaalt de betoelaging van reders welke investeringen aan boord van vaartuigen uitvoeren ter verhoging van de ecologische, economische en sociale duurzaamheid van visserijactiviteiten.

Er zijn drie mogelijke steunintensiteiten vastgelegd in dit artikel:

- standaard maximaal 20% EFMZVA-steun en maximaal 20% FIVA-steun kan gegeven worden, als het gaat over investeringen ter verhoging van de kwaliteit van aquatische producten en ter adaptatie aan de klimaatverandering;

- dit kan verhoogd worden tot maximaal 25% voor beide vormen van steun bij investeringen ter verbetering van de energie-efficiëntie op vaartuigen, verhogen van de selectiviteit op grootte of soort die bijdragen aan uitvoering van de aanlandingsverplichting of concrete acties die de milieu-impact van de visserijactiviteiten verlagen

- bij een collectief project uitgevoerd door een erkende producentenorganisatie wordt respectievelijk maximaal 37,5% EFMZVA-steun en maximaal 37,5% FIVA-steun gegeven.

De financiële bijdrage vanuit FIVA en vanuit EFMZV zijn elk begrensd op 300.000 euro per project en de gezamenlijk steun voor projecten onder artikel 7, 8 en 9 gedurende de ganse programmaperiode 2021-2027 zowel vanuit EFMZVA als vanuit FIVA zijn begrensd op 400.000 euro elk zoals vastgelegd in artikel 19, §5.

Onderafdeling 2. Investeringen aan boord ter bevordering van de sociale duurzaamheid

Artikel 8 bepaalt de betoelaging van investeringen aan boord ter bevordering van de sociale duurzaamheid door het verbeteren van de hygiëne, gezondheid, veiligheid en arbeidsomstandigheden aan boord voor de bemanning en door verhoging van het dierenwelzijn tijdens het vangst- en slachtproces.

Voor dit soort van actie wordt 20% EFMZVA-steun en 20% FIVA-steun gegeven.

De financiële bijdrage vanuit FIVA en vanuit EFMZV zijn elk begrensd op 300.000 euro per project waarbij de gezamenlijke steun voor projecten onder artikel 7, 8 en 9 gedurende de ganse programmaperiode 2021-2027 vanuit EFMZVA en vanuit FIVA begrensd is op 400.000 euro, elk zoals vastgelegd in art 19, §5.

Bij een collectief project uitgevoerd door een erkende producentenorganisatie wordt respectievelijk maximaal 37,5% EFMZV-steun en maximaal 37,5% FIVA-steun gegeven.

Onderafdeling 3. Verhoging van het brutotonnage van een vissersvaartuig

Artikel 9 voorziet in steun voor de verhoging van het bruto-tonnage van een vissersvaartuig indien deze verhoging noodzakelijk is om toe te laten bepaalde investeringen uit te voeren ter verbetering van de energie-efficiëntie, met inbegrip van het vernieuwen of vervangen van de motor, of ter verbetering van de veiligheid en arbeidsomstandigheden van de bemanning.

Voor dit soort van actie wordt 20% EFMZV-steun en 20% FIVA-steun gegeven en zijn de financiële bijdrage vanuit FIVA en vanuit EFMZVA elk begrensd op 200.000 euro per project waarbij de gezamenlijke steun voor projecten onder artikel 7, 8 en 9 gedurende de ganse programmaperiode 2021-2027 vanuit EFMZV en vanuit FIVA begrensd is op 400.000 euro, elk zoals vastgelegd in art 19, §5.

Onderafdeling 4. Opstartsteun voor jonge reders

Artikel 10 bepaalt dat jonge reders, minder dan 40 jaar oud, die minstens 5 jaar als visser gewerkt hebben en die over voldoende vakbekwaamheid beschikken, of een groepering van jonge reders die aan deze voorwaarden voldoen, kunnen steun verkrijgen voor de eerste aanschaf van een vissersvaartuig van maximum 24 meter lang of voor de aanschaf van een deel ervan van minstens 33%. Dezelfde steun wordt ook gegeven aan vennootschappen waarvan elke aandeelhouder aan de voorwaarden om als "jonge redeur" beschouwd te worden, voldoet.

Ongeveer vergelijkbaar met de voorwaarde bij investeringen op vissersvaartuigen (zie artikel 19) moet de begunstigde gedurende een aantal jaren aan de economische band voldoen en gedurende 4 jaar na het indienen van zijn steunaanvraag minstens 50% van de aanlandingen van het besubsidieerde vissersvaartuig in een veiling in het Vlaamse Gewest aanbieden. Uitzondering wordt gemaakt voor kleine vaartuigen uit het kustvisserssegment die aan directe verkoop doen en voor vaartuigen die op de Schelde vissen waar het wegens gebrek aan zeewaardigheid, technisch onmogelijk of economisch niet haalbaar is om de vangsten in de veiling te Zeebrugge of Oostende te verkopen.

Voor dit soort van actie wordt 20% EFMZVA-steun en 20% FIVA-steun gegeven en zijn de financiële bijdragen vanuit FIVA en vanuit EFMZV elk begrensd op 150.000 euro.

Onderafdeling 5. Bevorderen van kennis en samenwerking in de visserijsector

Artikel 11 voorziet in de betoelaging van acties zoals training, adviesverlening, opleiding en dergelijke, die gericht zijn op het versterken van een economisch, sociaal en ecologisch duurzame visserij en dit door het bevorderen van kennis, beroepsopleiding en samenwerking in de visserijsector.

Voor dit soort acties varieert het maximale steunpercentage dat vanuit het EFMZVA en vanuit FIVA kan verleend worden al naargelang het soort begunstigde. Dit kan, zoals bepaald in artikel 35, zowel voor FIVA als voor EFMZVA 25% (private begunstigten), 30% (verenigingen of andere collectieve begunstigten), 37,5% (erkende producentenorganisaties of erkende brancheorganisaties) of 100% (publieke organisaties) bedragen.

Los van het ondersteuningspercentage is de financiële bijdrage vanuit FIVA en de financiële bijdrage vanuit EFMZVA voor dergelijke projecten voor alle soorten begunstigten, elk begrensd op 100.000 euro.

Onderafdeling 6. Onderzoek en innovatie in de visserijsector

Artikel 12 voorziet in steun voor onderzoek en innovatie in de visserijsector met het oog op de ontwikkeling van een ecologisch duurzame, economisch weerbare en sociaal verantwoorde zeevisserij. De concrete acties kunnen zowel uit studie en toegepast onderzoek als uit pilootprojecten voor het in de praktijk testen van de haalbaarheid van onderzoeksresultaten, bestaan. Hoewel dergelijke projecten veelal uitgaan van een publieke organisatie, kunnen de begunstigten velerlei zijn. Daarom zijn, al naargelang het soort begunstigde, verschillende steunniveaus mogelijk: 20%, 30%, 37,5% of 50% van de aanvaarde projectkosten, en dit zowel vanuit EFMZVA als vanuit FIVA.

Deze innovatieve projecten dienen steeds uitgevoerd te worden onder leiding van een projectgroep waarin onder meer vertegenwoordigers van de sector, van het wetenschappelijk onderzoek en van de overheid zetelen en worden uitgevoerd in samenwerking met of door een erkende wetenschappelijke en technische instantie die de resultaten valideert en publiceert.

Los van het soort aanvrager zijn de financiële bijdragen vanuit EFMZVA en Vanuit FIVA elk begrensd op 250.000 euro.

Afdeling 2. Het verbeteren van de energie-efficiëntie en het verminderen van de CO2-uitstoot door vervanging of modernisering van de motoren van vissersvaartuigen

Onderafdeling 1. Motorvernieuwing

Artikel 13 bepaalt dat reders steun kunnen krijgen voor de vervanging of modernisering van een hoofd- en/of hulpmotor op een vissersvaartuig met als bedoeling hierdoor de energie-efficiëntie te verbeteren en de CO2-uitstoot te verminderen. De voorwaarden hiertoe zijn vrij strikt: zo moet het betrokken vaartuig behoren tot een vlootsegment dat in evenwicht is, mag dit niet langer zijn dan 24 meter en wordt de capaciteit van de nieuwe of gemoderniseerde motor beperkt en moet in sommige gevallen zelfs lager zijn dan voorheen. De vermindering van motorcapaciteit en de vermindering van CO2-uitstoot worden fysiek gecontroleerd.

De steunintensiteit bedraagt 20%, zowel vanuit FIVA en EFMZVA, en is voor elk begrensd op 160.000 euro per vaartuig.

Afdeling 3. Het bevorderen van aanpassing van de vangstcapaciteit aan de vangstmogelijkheden in geval van definitieve stopzetting van visserijactiviteiten en het bijdragen tot een billijke levensstandaard in geval van tijdelijke stopzetting van visserijactiviteiten

Onderafdeling 1. Compensatie voor tijdelijke stopzetting van visserijactiviteiten

Artikel 14 voorziet in een vergoeding voor de stillegging van vissersvaartuigen in het geval van tijdelijke stopzetting van de visserijactiviteiten door reders met stillegging van het vissersvaartuig. Deze steun wordt beperkt tot een aantal gevallen opgelijst in artikel 21 van van Verordening (EU) 2021/1139. Het is de bedoeling situaties waarin dit soort steun zou noodzaak zijn, zoveel mogelijk te beperken, maar uit voorzorg werd de mogelijkheid tot steun voorzien in het Belgisch Programma. Er wordt geen maximale financiële bijdrage vanuit FIVA noch vanuit EFMZVA vastgelegd, maar de minister kan dit in voorkomend geval bepalen in functie van de noodzaak en de beschikbare financiële middelen.

De tussenkomst vanuit FIVA en vanuit EFMZVA kan elk maximaal 50% van de subsidiabele kosten, zijnde de netto gederfde inkomsten of een deel ervan, bedragen.

Afdeling 4. Het bevorderen van efficiënte controle en handhaving in de visserij, waaronder de bestrijding van IOO-visserij, en het bevorderen van betrouwbare gegevens voor besluitvorming met kennis van zaken

Onderafdeling 1. Controle en handhaving

Artikel 15 voorziet in steun voor eigenaren van vissersvaartuigen en hun erkende producentenorganisatie om hun medewerking te verlenen aan de controle en handhaving van het Europese visserijbeleid via bijvoorbeeld de installatie van bepaalde meet- en andere apparatuur en bijhorende software op vaartuigen. De tussenkomst vanuit FIVA kan maximaal 35,7% van de projectkosten bedragen en vanuit EFMZVA maximaal 49,3% van de projectkosten. Het maximale steunbedrag is 15.000 euro vanuit FIVA en 35.000 euro vanuit EFMZVA.

Artikel 16 voorziet in steun voor controle en handhaving van het Europese visserijbeleid in de Vlaamse visserij en in de Belgische wateren door de Vlaamse overheid, alsook om bij te dragen tot maritieme bewaking en kustwachttaken.

De begunstigde is hoofdzakelijk de Vlaamse overheid voor de uitvoering van het nationale controleprogramma waarbij EFMZVA 58% van de middelen verstrekt en FIVA 42%. Het besluit voorziet voor deze begunstigde geen limiet voor het ondersteuningsbedrag. 100% van de totale

projectkosten voor controle en handhaving vanuit de overheid worden in dit geval aldus gefinancierd.

Onderafdeling 2. Verzameling, beheer en verwerking van gegevens in het kader van de nationale werkprogramma's

Artikel 17 voorziet in steun voor de verzameling, beheer en verwerking van gegevens in het kader van de nationale werkprogramma's.

De begunstigde is hoofdzakelijk de Vlaamse overheid, bevoegd voor de uitvoering van het nationale controleprogramma, waarbij EFMZVA 70% van de middelen verstrekt en de Vlaamse overheid zelf instaat voor de nationale cofinanciering ten belope van 30% (art 17, §2) en dit met andere middelen dan vanuit FIVA. Het besluit voorziet voor deze begunstigde geen limiet voor het ondersteuningsbedrag vanuit EFMZVA. 100% van de totale projectkosten worden in dit geval aldus gefinancierd.

Afdeling 5. Het bijdragen tot de bescherming en het herstel van de aquatische biodiversiteit en ecosystemen

Onderafdeling 1. Bevordering van de bescherming en herstel van de aquatische biodiversiteit en ecosystemen

Artikel 18, §1, derde lid, 1° en 2° voorziet in steun voor het leveren van een bijdrage aan de bescherming en herstel van de aquatische biodiversiteit en ecosystemen via het passief verzamelen van marien afval op zee door vissersvaartuigen, de verwerking van het verzameld zwerfvuil, de verdere uitbouw van de nodige faciliteiten hiervoor en bewustwordingscampagnes.

Artikel 18, §1, derde lid, 3° voorziet in steun voor operationele activiteiten en een beter beheer die bijdragen tot de bescherming en het herstel van gebieden en soorten van belang voor het marien milieu en de mariene biodiversiteit, met specifieke aandacht voor de Marien Beschermde Gebieden en Natura 2000 zones, met inbegrip van het noodzakelijke voorbereidende onderzoek, dataverzameling en monitoring.

De potentiële begunstigden voor art. 18, §1, derde lid, 1° en 2° zijn velerlei, zowel reders, NGO's, producentenorganisaties, verenigingen, vissers als overheden. Los van het soort begunstigde bedraagt de publieke nationale steun steeds 40% en vanuit EFMZVA 60%, in dit geval onafhankelijk van het soort begunstigde. Enkel hier wordt ook FIVA-steun als mogelijke nationale cofinanciering voorzien. Het steunbedrag voor deze submaatregel is vanuit EFMZVA begrensd op 100.000 euro. De cofinanciering komt hier vanuit FIVA of vanuit andere overheden.

Voor art. 18 §1, derde lid, 3°, waar enkel publieke organisaties als begunstigde in aanmerking komen is de maximale steun vanuit EFMZVA begrensd op 60% van de projectkosten en op 300.000 euro per project. Hier dient de nationale cofinanciering uit andere overheidsmiddelen dan FIVA voorzien te worden.

Afdeling 6. Algemene voorwaarden met betrekking tot steun voor investeringen in de visserij

Artikel 19 voorziet in een aantal gemeenschappelijke voorwaarden waar moet aan voldaan worden om steun te krijgen voor investeringen op vissersvaartuigen ter verbetering van de ecologische, economische en sociale duurzaamheid van de visserijactiviteiten met inbegrip van motorvervanging of –vernieuwing (artikel 7, 8, 9 en 13).

Deze voorwaarden zijn dat het vaartuig:

- elk van de voorgaande twee jaren minimum 60 dagen actief geweest is;
- de twee kalenderjaren voorafgaand aan de aanvraag, minstens 50% van zijn aanlandingen op een Belgische visveiling heeft aangeboden. Uitzondering wordt gemaakt voor vaartuigen uit het kustvisserssegment en vaartuigen die hoofdzakelijk op de Schelde of in het Schelde-estuarium vissen. Tevens wordt een uitzondering gemaakt voor investeringen in het kader van een collectief project met een erkende producentenorganisatie als promotor.

Aangezien dit in de huidige FIVA-regelgeving anders werd geregeld (men keek namelijk enkel naar de toekomst, en diende enkel 4 jaar nà het indienen van de steunaanvraag 50% van zijn aanlandingen in een Belgische visveiling aan te bieden), wordt er een mogelijkheid aangeboden voor de steunaanvragen ingediend in 2023 en 2024 om hiervan af te wijken.

- minimum 5 jaar oud is.

In geval van vervanging van het vaartuig gelden regels waarbij rekening wordt gehouden met de activiteiten van het vervangen en van het vervangende vaartuig

Bovendien moet de begunstigde gedurende het jaar van de indiening van de steunaanvraag en gedurende de 2 jaar (of 4 jaar voor wie zich beroept op de uitzonderingsmogelijkheid) erna voldoen aan de economische band en moet terug met uitzondering van de kustvissers en de Scheldevissers, minimum 50% van de aanlandingen in een visveiling in het Vlaamse Gewest te koop aanbieden. Bij niet-naleving van deze voorwaarde wordt een proportioneel deel van de steun teruggevorderd. Tevens wordt de FIVA-steun en de EFMZVA-steun voor investeringen aan boord ter verbetering van de ecologische en sociale duurzaamheid en motorvernieuwing elk beperkt tot in totaal 400.000 euro voor de drie maatregelen samen.

Hoofdstuk 2. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten en van verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie

Afdeling 1. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, met name versterking van het concurrentievermogen van de aquacultuurproductie, waarbij wordt toegezien op de ecologische duurzaamheid van de activiteiten op lange termijn

Onderafdeling 1. Investerings in duurzame aquacultuur

Artikel 20 voorziet – onder bepaalde voorwaarden – in steun voor investeringen in duurzame productieve aquacultuur- en maricultuuractiviteiten uitgevoerd door private aquacultuurproducenten in Vlaanderen en het Belgisch deel van de Noordzee.

Er wordt maximaal 20% steun vanuit FIVA en maximaal 20% steun vanuit EFMZVA voorzien waarbij de FIVA-bijdrage en de EFMZVA-bijdrage elk maximaal 400.000 euro bedragen. Deze maxima zijn tevens de maximale steunbedragen die over de ganse programmeerperiode 2021-2027 voor dit soort investeringen kan bekomen worden.

Specifiek wat betreft investeringen inzake de verbreding van activiteiten, ligt de maximale steun vanuit EFMZVA en FIVA begrensd op 20.000 euro per project en per aanvrager.

Onderafdeling 2. Economische ondersteuning van de aquacultuursector

Artikel 21 voorziet in steun aan aquacultuurproducenten, en allerlei organisaties en verenigingen voor het uitvoeren van economische haalbaarheidsstudies in de aquacultuursector op voorwaarde dat het project significante aspecten van algemeen belang vertoont. De steunintensiteit vanuit EFMZVA en FIVA hangt af van het soort begunstigde (privaat, vereniging, erkende producentenorganisatie, overheid) en bedraagt zowel voor FIVA als voor EFMZVA, afhankelijk van het soort begunstigde maximaal 25%, 30%, 37,5% of 50%. Zowel de bijdrage vanuit EFMZVA als de bijdrage vanuit FIVA mag 40.000 euro per project niet overstijgen.

Onderafdeling 3. Toegepast onderzoek en innovatie in de aquacultuursector

Artikel 22 voorziet dat steun kan toegekend worden aan aquacultuurbedrijven of aan onderzoeksinstellingen voor het uitvoeren van toegepast onderzoek en innovatie in de aquacultuursector. Dit kan zowel gaan om toegepast aquacultuuronderzoek als om pilootprojecten om de haalbaarheid van de resultaten van het toegepast onderzoek na te gaan.

De steunintensiteit vanuit EFMZVA en FIVA hangt af van het soort begunstigde (privaat, vereniging, erkende producentenorganisatie, overheid) en bedraagt zowel voor FIVA als voor EFMZVA, afhankelijk van het soort begunstigde, of het innovatieve en collectieve karakter, maximaal 25%,

30%, 37,5% of 50%. De bijdrage van EFMZVA en van FIVA zijn elk begrensd op 175.000 euro per project.

Fundamenteel onderzoek is uitgesloten van deze steun en projecten moeten verplicht in publiek-privaat partnerschap onder leiding van een projectgroep bestaande uit vertegenwoordigers uit de sector, het onderzoek en de overheid, uitgevoerd worden.

Onderafdeling 4. Bevorderen van dierenwelzijn in de aquacultuursector

Artikel 23 voorziet in steun voor aquacultuurproducenten, onderzoeksinstituten, producenten- en brancheorganisaties, verenigingen in de aquacultuursector en overheidsinstellingen voor het bevorderen van dierenwelzijn in de aquacultuursector, onder meer door toegepast onderzoek voor het bestrijden en voorkomen van ziektes en het ontwikkelen van toepassingen welke het dierenwelzijn in de aquacultuur bevorderen. Al naargelang het soort begunstigde bedraagt de steun vanuit FIVA en EFMZVA elk maximaal 25%, 30%, 37,5% of 50%. De maximale financiële bijdrage vanuit FIVA en EFMZVA is elk begrensd op 75.000 euro.

Onderafdeling 5. Bevorderen van kennis en samenwerking in de aquacultuursector

Artikel 24 voorziet in steun voor het bevorderen van kennis en samenwerking in de aquacultuursector via de betoelaging van acties voor onder meer advies aan opstartende aquacultuurbedrijven, netwerkvorming en demonstratieprojecten.

Voor dit soort acties varieert het maximale steunpercentage dat vanuit het EFMZVA en vanuit het FIVA kan verleend worden al naargelang het soort begunstigde en kan zoals bepaald in artikel 35 elk 25% (private begunstigten), 30% (verenigingen of andere collectieve begunstigten), 37,5% (erkende producentenorganisaties of erkende brancheorganisaties) of 50% (publieke organisaties) bedragen. Los van het ondersteuningspercentage is de financiële bijdrage vanuit FIVA en de financiële bijdrage vanuit EFMZVA voor dergelijke projecten voor alle soorten begunstigten, elk begrensd op 25.000 euro.

Afdeling 2. Bevordering van de afzet, de kwaliteit en de toegevoegde waarde van visserij- en aquacultuurproducten en de verwerking van die producten

Onderafdeling 1. Productie- en Marketingplannen

Artikel 25 voorziet in steun voor het opstellen en uitvoeren van productie- en marketingplannen (PMP) welke een erkende producentenorganisatie op basis van de gemeenschappelijke marktordening voor visserij en aquacultuurproducten verplicht moet opstellen en uitvoeren. Eens door de producentenorganisatie opgesteld moet een productie- en marketingplan door de Vlaamse overheid goedgekeurd worden en na uitvoering moet een uitvoeringsverslag over het PMP ingediend worden dat de Vlaamse overheid moet goedkeuren vooraleer de steun kan aangevraagd worden. In Vlaanderen is er momenteel een erkende producentenorganisatie in de visserij als kandidaat-begunstigde.

De betoelaging vanuit EFMZVA en vanuit FIVA is elk 37,5% van de aanvaarde kostprijs met elk een maximum van 80.000 euro per jaar (een project is een productie- en marketingplan voor 1 jaar). In uitzonderlijke omstandigheden kan de minister dit maximale steunbedrag per project verhogen tot 120.000 euro.

Onderafdeling 2. Publieke promotiecampagnes

Artikel 26 voorziet in steun voor het uitvoeren van publieke promotiecampagnes voor visserij- en aquacultuurproducten door publieke organisaties voor de promotie van deze producten zoals bijvoorbeeld het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM). Voorwaarde tot het verlenen van steun is dat de promotionele acties complementair verlopen met andere campagnes uitgevoerd door eventuele andere begunstigten of met andere acties zoals voor de ontwikkeling van certificaten en kwaliteitskeurmerken en het bevorderen van de traceerbaarheid.

Voor dit soort acties wordt geen steun vanuit FIVA voorzien. De EFMZVA-steun bedraagt maximaal 40% van de gemaakte kosten en wordt slechts verleend voor zover een bedrag gelijk aan minimum de helft van de EFMZVA-bijdrage aan cofinanciering uit andere publieke middelen dan FIVA beschikbaar is, alsmede een inbreng vanuit private middelen gelijk aan de EFMZVA-bijdrage. De maximale bijdrage vanuit EFMZVA bedraagt 240.000 euro per project (een project is in principe voor 1 jaar) en 1.680.000 euro per begunstigde over de ganse programmaperiode 2021-2027.

Onderafdeling 3. De ontwikkeling van certificaten en kwaliteitskeurmerken en het bevorderen van de traceerbaarheid

Artikel 27 voorziet in steun voor het ontwikkelen van certificaten en kwaliteitskeurmerken en het bevorderen van de traceerbaarheid van lokale visserij- en aquacultuurproducten, in zoverre dit verder gaat dan wat wettelijk verplicht is op basis van Europese regelgeving. De kandidaat-begunstigden zijn velerlei. Al naargelang de begunstigde zijn er verschillende maximale steunintensiteiten 25%, 30%, 37,5% en 50% en dit voor zowel de steun vanuit FIVA als de steun vanuit EFMZVA. De maximale steun die kan verleend worden per project bedraagt vanuit EFMZVA en vanuit FIVA elk 150.000 euro.

Onderafdeling 4. Opstartsteun voor producenten- en brancheorganisaties

Artikel 28 voorziet in opstartsteun voor erkende producentenorganisaties en brancheorganisaties, in het bijzonder voor hun oprichting en administratie, hun personeelsinzet en de dynamisering van hun werking. Deze bijdrage is beperkt in tijd tot maximaal 5 jaar na de oprichting. De steunintensiteit bedraagt vanuit zowel FIVA en EFMZVA maximaal 37,5% en is voor elk begrensd op een bedrag van 30.000 euro per begunstigde organisatie en dit maximum geldt voor de totale opstartperiode.

Onderafdeling 5. Bevorderen van investeringen in kwalitatieve en duurzame verwerking van lokale aquatische producten

Artikel 29 voorziet in steun voor het bevorderen van investeringen in kwalitatieve en duurzame verwerking van lokale aquatische producten. Deze investeringen kunnen betrekking hebben op een veelheid van verschillende concrete acties zoals opgeleijst in het betrokken artikel. De begunstigden zijn visverwerkende bedrijven.

De steunintensiteit t.o.v. de aanvaardbare kosten bedraagt 20% vanuit FIVA en 20% vanuit EFMZVA met een begrenzing op 100.000 euro per project zowel vanuit FIVA als vanuit EFMZVA en met een maximum van elk 100.000 euro per aanvrager gedurende de ganse programmeringsperiode 2021-2027.

Bij steun aan verwerkingsbedrijven wordt deze steun enkel verleend aan micro-ondernemingen, kleine ondernemingen of middelgrote ondernemingen en enkel indien een substantieel deel van de verwerkte producten van lokale oorsprong is, behalve wanneer de investering erop gericht is om de verwerking van lokale producten te verhogen..

Onderafdeling 6. Bevorderen van kennis en vaardigheden voor de verwerking van lokale aquatische producten

Artikel 30 voorziet in steun voor het bevorderen van kennis en vaardigheden voor de verwerking en afzet van lokale aquatische producten, met een focus op het verbeteren van de rendabiliteit en het verminderen van voedselverliezen, verbetering van veiligheid en gezondheid bij verwerking en het opbouwen van kennis inzake lokale duurzame productie. De begunstigden kunnen zowel publieke instellingen, onderzoeksinstituten, opleidingscentra, visverwerkingsbedrijven, als verenigingen en/of brancheorganisaties zijn.

De steunintensiteit t.o.v. de aanvaardbare kosten bedraagt afhankelijk van de begunstigde ofwel 25%, 30%, 37,5% of 100%, en dit zowel vanuit FIVA als vanuit EFMZVA, met een begrenzing op 75.000 euro per project zowel vanuit FIVA als vanuit EFMZVA.

Onderafdeling 7. Onderzoek en innovatie naar de duurzame verwerking van lokale aquatische producten

Artikel 31 voorziet in steun voor onderzoek en innovatie naar de duurzame verwerking van lokale aquatische producten waarbij gefocust wordt op het opzetten van innovatieve onderzoeksprojecten met inbegrip van pilootprojecten die praktische oplossingen geven aan problemen waar verwerkende bedrijven van lokale visserij- en aquacultuurproducten mee kampen op zowel economisch als ecologisch vlak.

De begunstigden kunnen visverwerkende bedrijven maar ook opleidingscentra, erkende producentenorganisaties verenigingen en onderzoeksinstellingen zijn. De innovatieve projecten moeten steeds uitgevoerd worden via publiek-private partnerschappen in samenwerking met een openbare of erkende wetenschappelijke of technische instantie.

De steunintensiteit vanuit EFMZVA en FIVA hangt af van het soort begunstigde (privaat, vereniging, erkende producentenorganisatie, overheid) en bedraagt zowel voor FIVA als voor EFMZVA, afhankelijk van het soort begunstigde, of het innovatieve en collectieve karakter, maximaal 25%, 30%, 37,5% of 50%. De bijdrage van EFMZVA en van FIVA zijn elk begrensd op 125.000 euro per project.

Onderafdeling 8. Investerings in vissershavens en afslagen ten behoeve van de visserij- en aquacultuursector

Artikel 32 voorziet in steun voor investeringen in infrastructuur van vissershavens en afslagen ten behoeve van de visserij- en aquacultuursector. De concrete acties die in aanmerking komen zijn opgelijst in het betrokken artikel en moeten steeds ten goede komen van visserij, aquacultuur of maricultuur en dienen van algemeen belang te zijn en een grotere draagwijdte hebben dan het individuele belang van de begunstigde. Niet alleen visveilingen maar ook overheden komen in aanmerking voor ondersteuning. De steunintensiteit bedraagt in principe 20% vanuit FIVA en 20% vanuit EFMZVA, maar kan bij overheden als begunstigde verhoogd worden.

De FIVA-bijdrage en de EFMZVA-bijdrage bedragen elk maximaal 375.000 euro. In totaal wordt over de ganse programmeerperiode 2021-2027 maximaal 2.000.000 euro overheidssteun (EFMZVA en FIVA samen) per begunstigde voorzien.

Onderafdeling 9. Compensatie in geval van aanzienlijke marktverstoring

Artikel 33 voorziet in compensatie in het geval van ernstige verstoring van de markt van visserijproducten. Dit kan enkel als de Europese Commissie bij uitvoeringsbesluit een buitengewone gebeurtenis heeft vastgesteld en in dat geval kunnen niet alleen producenten of een erkende producentenorganisatie maar ook verenigingen, vissers, veilingen of visverwerkende bedrijven compensatie vragen voor gederfde inkomsten en/of gemaakte extra kosten. Het is vandaag niet duidelijk of er gebruik zal moeten gemaakt worden van deze maatregel, maar uit voorzorg werd hij toch opgenomen om geen kostbare tijd te verliezen aan administratieve handelingen in crisistijd. De ondersteuning bedraagt maximaal 50% vanuit FIVA en maximaal 50 % vanuit EFMZVA. Momenteel is hiervoor geen concreet bedrag gebudgetteerd, gezien de maatregel enkel uit voorzorg opgenomen werd.

Hoofdstuk 3 Voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen

Afdeling 1. Bevorderen van een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de duurzame ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen (CLLD)

Onderafdeling 1. Kust-gebonden vanuit de gemeenschap geleide lokale ontwikkeling

Artikel 34 voorziet in steun voor kust-gebonden vanuit de gemeenschap geleide lokale ontwikkeling (CLLD), waaraan de mogelijkheid geboden wordt om steun aan te vragen voor de ontwikkeling van een strategie voor vanuit de gemeenschap geleide lokale ontwikkeling (zelfs al wordt deze strategie niet geselecteerd), voor de uitvoering van de geselecteerde acties en voor de operationele kosten van de plaatselijke actiegroepen. Hoewel een hele verscheidenheid aan begunstigden, elk met hun eigen steunintensiteit in aanmerking komen voor ondersteuning, is het te verwachten dat, tenminste voor wat betreft de ontwikkeling van een strategie voor vanuit de gemeenschap geleide lokale ontwikkeling, initiatief vanuit een overheidsinstantie of vanuit een collectieve organisatie zal komen. Op basis van deze strategie, eens ze goedgekeurd is door de beheerautoriteit, kunnen eindbegunstigden dan projecten of acties ontwikkelen waar ze voor subsidie, in aanmerking komen en dit met een subsidie-intensiteit die afhankelijk is van de aard van de begunstigde en het soort actie of het soort investering. Op te merken is dat voor dit soort van actie zowel steun vanuit EFMZVA (70% van de steun) voorzien wordt, en nationale cofinanciering vanuit FIVA (15% van de steun) en naar alle waarschijnlijkheid vanuit de Provincie West-Vlaanderen (15% van de steun) komt. Voor dit soort actie wordt over de ganse looptijd van het programma maximaal 2.100.000 euro EFMZVA-bijdrage voorzien en 450.000 euro FIVA.

Titel 3. Voorwaarden waaronder het FIVA en het EFMZVA steun kunnen verlenen

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen betreffende steunintensiteit en steunbedragen

Artikel 35 legt algemene regels vast voor de steunintensiteit. Wanneer de maximale steunintensiteit voor een bepaald actietype specifiek is, wordt deze vastgelegd in het specifieke artikel m.b.t het actietype. Artikel 35 daarentegen legt een aantal veel voorkomende niveau's van maximale steunintensiteit vast waar in de betreffende artikelen naar gerefereerd wordt.

De basissteunintensiteit zowel voor FIVA als voor EFMZVA is maximaal 25%, maar in een aantal veel voorkomende gevallen geldt een hogere maximale steunintensiteit (tweemaal 30%, 37,5% of 50%) in functie van het soort begunstigde (vb. publiekrechtelijke instanties, producenten- en brancheorganisaties of verenigingen) of in functie van de aard van de actie (acties van collectief belang).

Voor investeringen geldt in veel gevallen een lagere steunintensiteit (zowel voor FIVA als voor EFMZVA is maximaal 20%). De lagere steunintensiteit heeft met name te maken met budgettaire beperkingen en bepaalde beleidskeuzes, bijvoorbeeld om voorkeur te geven aan ecologisch duurzame investeringsprojecten.

De minister krijgt volmacht om binnen de maxima vastgelegd in het besluit de effectieve percentages EFMZVA- en FIVA-steun die zullen toegekend worden en de effectieve maximale steunbedragen per project, vast te leggen. De minister kan deze bevoegdheid delegeren aan de beheerautoriteit.

Ook is een bepaling toegevoegd om te voorkomen dat bepaalde maxima omzeild worden door vennootschappen op te splitsen, creatie van bijkomende juridische entiteiten of aanverwante constructies.

Hoofdstuk 2. Milieuvorwaarden voor toekenning van steun

Artikel 36 legt een aantal milieuvorwaarden voor toekenning van steun vast: als een milieueffectenbeoordeling of een passende beoordeling voorgeschreven is, moet ze ook effectief uitgevoerd worden en de resultaten ervan moeten aantonen dat de geplande actie geen aanzienlijke milieueffecten heeft.

Ook moet een project waarvoor subsidie gevraagd wordt de bepalingen van de kaderrichtlijn water respecteren.

Hoofdstuk 3. Duurzaamheidsvoorwaarden voor toekenning van steun

Artikel 37 voorziet in een aantal duurzaamheidsvoorwaarden voor toekenning van steun. Zo moeten de geplande acties passen in het Vlaams beleid voor duurzame ontwikkeling, moet de begunstigde deelnemen aan kwaliteits-, certificerings- en duurzaamheidsmonitoringprogramma's en -instrumenten beschikbaar in de sector waarin hij actief is. In de primaire visserijsector betekent dit concreet dat men moet deelnemen aan het project "Visserij verduurzaamt" of gelijkaardige certificatieschema's, dat men zijn medewerking verleent aan programma's voor dataverzameling en meewerkt met de controle in het kader van het visserijbeheer en aan de uitvoering van het gemeenschappelijk visserijbeleid in het algemeen. De minister mag hierbij specifieke voorwaarden opleggen.

Hoofdstuk 4. Vormen van steun

Artikel 38 bepaalt dat zowel EFMZVA als FIVA steun worden verstrekt onder de vorm van een subsidie, bepaald als een percentage van de gemaakte kosten. De gemaakte kosten kunnen de bewezen kosten zijn, maar kunnen ook bepaald worden op basis van eenheidskosten of vaste bedragen op forfaitaire basis. De minister legt de nadere modaliteiten vast waarbij hij deze bevoegdheid kan delegeren aan de beheerautoriteit. Hij kan ook beslissen de steun te verlenen in functie van de behaalde resultaten.

Titel 4. FIVA-middelen

Artikel 39 stelt dat de beheerautoriteit jaarlijks de begroting van het FIVA voorlegt aan de minister.

Artikel 40 geeft aan waar de FIVA-middelen vandaan komen.

Titel 5. Procedure voor de toekenning van steun vanuit EFMZVA en FIVA

Artikel 41 stelt dat EFMZVA- en FIVA-steun door de beheerautoriteit aan de begunstigde wordt toegekend in functie van de beschikbare middelen en de gestelde beleidsprioriteiten en binnen de grenzen van de reglementair vastgestelde maxima.

Artikel 42 stelt dat de EFMZVA- en de FIVA-steun kan uitbetaald worden in een of meer schijven.

Artikel 43 stelt dat enkel door de begunstigde niet-terugvorderbare BTW subsidieerbaar is en geeft een paar praktische modaliteiten voor de toepassing van dit principe. Terugvorderbare BTW is dus niet subsidieerbaar.

Titel 6. Aanvaardingscriteria, subsidieerbaarheid, aanvraagvoorwaarden

Artikel 44 legt de praktische modaliteiten vast waaraan de begunstigde moet voldoen, opdat zijn aanvraag zou aanvaard worden. Zo wordt onder meer bepaald dat het project op het moment van indiening van de aanvraag maximaal drie maanden mag opgestart zijn. Omdat de nieuwe programmeerperiode de facto reeds gestart is op 1 januari 2021 wordt tot 31 december 2023 een overgangperiode voorzien waarbij het project tot drie jaar voor de indiening van de steunaanvraag mag gestart zijn.

Ook wordt voor investeringsprojecten zowel een minimuminvesteringsbedrag vastgelegd en wordt aan de beheerautoriteit de mogelijkheid gegeven om een bedrijfsplan aan te vragen bij de begunstigde dat de haalbaarheid van de investeringen aantoont.

De beheerautoriteit legt de uitvoeringstermijn van de ondersteunde actie vast, maar de aanvrager kan een voorstel doen.

Artikel 45 bepaalt dat de steun door de beheerautoriteit aan de begunstigde wordt genotifieerd en dat de steun slechts wordt betaald nadat de begunstigde een betalingsaanvraag ingediend heeft. De steun kan in meerdere schijven betaald worden.

Artikel 46 bepaalt dat de kandidaat-begunstigde gedurende een bepaalde periode niet in aanmerking komt voor steun als hij een aantal inbreuken tegen het Gemeenschappelijk Visserijbeleid begaan heeft.

Artikel 47 geeft aan de beheerautoriteit de mogelijkheid tot 5 jaar na de toekenning van de steun een evaluatieverslag en allerlei documentatie met betrekking tot het gesubsidieerde project op te vragen. Dit is nuttig voor rapportering met betrekking tot de bestede overheidsmiddelen.

Artikel 48 geeft een aantal projectkosten aan die niet voor subsidiëring in aanmerking komen. Zo komen investeringen die verplicht zijn op basis van EU-regelgeving, herstellingen en onderhoud, investeringen in retail, investeringen in hernieuwbare energie ondersteund door andere maatregelen van de Vlaamse overheid en nog een aantal andere zaken, niet in aanmerking voor subsidiëring.

Artikel 49 geeft aan dat voor goederen die het voorwerp zijn van besubsidieerde investeringen gedurende een minimale periode aan de voorwaarden opgelegd in het besluit (5 jaar voor roerende goederen, 10 jaar voor onroerende goederen), moet voldaan worden. Zij kunnen in die periode dus niet vervreemd worden of voor andere doeleinden gebruikt worden. Is dit toch het geval, dan dient een deel van de steun terugbetaald te worden.

Titel 7 Organisatie van de steunverlening

In dit hoofdstuk wordt de organisatie van de steunverlening besproken. Het bestaat uit 4 artikelen, nl. enerzijds rond het indienen van aanvragen op continue basis op basis van blokperiodes en anderzijds rond het organiseren van specifieke oproepen tot het indienen van steunaanvragen op basis van bepaalde thema's. Dit hoofdstuk voorziet ook een artikel m.b.t. de beoordeling der aanvragen en een artikel m.b.t. de hierbij gehanteerde selectiecriteria en ook met de resultaatsindicatoren.

Bij het systeem van continue indiening van aanvragen wordt het jaar door de beheerautoriteit ingedeeld in blokperiodes en op het einde van elke blokperiode worden de binnengekomen aanvragen simultaan behandeld en afgetoetst aan de reglementering en aan de selectiecriteria. De aanvragen worden gerangschikt van hoog naar laag en binnen de limieten van de beschikbare budgetten worden de hoogst gerangschikte aanvragen in aanmerking genomen voor steun. De minister kan ten allen tijde de mogelijkheid tot indienen van steunaanvragen voor een of meerdere maatregelen tijdelijk schorsen.

Bij het systeem van oproepen tot het indienen van steunaanvragen kunnen geen aanvragen op continue basis gebeuren en opent de minister voor bepaalde maatregelen de mogelijkheid tot het indienen van steunaanvragen. Hierbij bepaalt de minister het budget dat vastgelegd is voor steun, de periode waarin de steunaanvraag moet worden ingediend, de modaliteiten van de steunaanvraag en de periode waarin de uitgaven moeten worden gerealiseerd. De minister kan per oproep nog bijkomende modaliteiten opleggen waaraan de in te dienen projecten moeten voldoen zoals bijvoorbeeld focussen op bepaalde thema's of bijkomende voorwaarden of specificaties opleggen.

Artikel 50 bepaalt dat steunaanvragen ofwel op continue basis binnen een blokperiode ofwel na een oproep door de minister tot het indienen van steunaanvragen, kunnen ingediend worden. De minister bepaalt voor elk actietype op welke van de twee manieren de steunaanvragen kunnen ingediend worden.

Artikel 51 legt uit hoe enerzijds de continue indiening binnen blokperiodes en anderzijds de indiening als gevolg van een oproep verloopt. Gedurende de blokperiodes kunnen steunaanvragen continu ingediend worden. Normaal zijn er 4 blokperiodes per jaar en de minister legt de begin- en einddatum ervan vast, alsmede voor elke

blokperiode het beschikbare budget. Na elke blokperiode vindt er een beoordeling plaats van de in die betreffende blokperiode ingediende steunaanvragen.

In het systeem van de oproepen kan de minister per oproep een aantal modaliteiten zoals het thema, maximale steunbedragen, of bijkomende voorwaarden, specificaties of beperkingen onder meer inzake de in aanmerking komende uitgaven, kandidaat-begunstigden of aanvullende selectiecriteria, vastleggen.

De minister kan beslissen om de steunverlening voor actietypes binnen een blokperiode te schorsen.

Artikel 52 bepaalt dat het monitoringcomité per actietype de selectiecriteria op basis waarvan de concrete acties geselecteerd worden moet goedkeuren, na voorstel door de beheerautoriteit. De minister legt tevens voor elke concrete actie de mogelijke resultaatsindicatoren die na voltooiing moeten behaald worden vast en bepaalt op welke manier aan deze resultaatsindicatoren moet voldaan worden en wat de gevolgen zijn als er niet aan voldaan wordt. De minister kan dit delegeren aan de beheerautoriteit.

Artikel 53 bepaalt dat na afloop van de blokperiode of oproep de beheerautoriteit de aanvragen beoordeelt op hun ontvankelijkheid waarbij deze gerangschikt worden in functie van de mate waarin ze bijdragen aan de realisatie van de doelstellingen. Hierbij worden de selectiecriteria gehanteerd. Voor wat betreft steunaanvragen voor productieve investeringen of onderzoek in aquacultuur of steunaanvragen ten gunste van het mariene milieu laat de beheerautoriteit zich bijstaan door een adviescommissie aquacultuur of een adviescommissie marien milieu. Bij de beoordeling van de aanvragen wordt, rekening houdende met de adviezen van de hierboven vernoemde adviescommissies, door de beheerautoriteit een doelmatigheidsscore toegekend op basis van de mate waarin de voorgestelde actie bijdraagt aan de selectiecriteria. Hierbij wordt de beheerautoriteit bijgestaan door een beoordelingscomité van experts. Finaal kent de beheerautoriteit de steun toe.

Titel 8. Communicatie- en informatieverplichtingen

Artikel 54 bepaalt dat de begunstigden moeten openbaar maken dat ze vanuit EFMZVA en vanuit FIVA steun hebben ontvangen. De minister krijgt de bevoegdheid hiervoor de praktische modaliteiten vast te leggen, waarbij deze bevoegdheid kan gedelegeerd worden aan de beheerautoriteit. Deze verplichtingen zijn in hoofdzaak gebaseerd op de bepalingen uit verordening (EU) 2021/1060.

Titel 9. Controle en sancties

Artikel 55 bepaalt dat de beheerautoriteit verantwoordelijk is voor de coördinatie en de uitvoering van de controles die zowel bestaan uit administratieve controles, systematische monitoring en controles ter plaatse. De mogelijkheid wordt voorzien om controles door derden te laten uitvoeren.

Artikel 56 voorziet op welke manier controles ter plaatse georganiseerd worden. Deze geschieden steekproefsgewijze en mogen aangekondigd gebeuren.

Artikel 57 bepaalt dat de begunstigde alle documenten ter verantwoording van de ontvangen steun gedurende tien jaar moet bijhouden.

Artikel 58 geeft een aantal gevallen waarin de aanvraag tot verlenen van steun geweigerd wordt.

Artikel 59 bepaalt een aantal gevallen waarin de betrokkene gedurende drie jaar van steun uitgesloten wordt. Ook wordt bepaald dat indien een aanvrager meer dan twaalf strafpunten voor ernstige inbreuken in de zeevisserij heeft, hij uitgesloten wordt van steun tot wanneer hij terug onder de drempelwaarde van twaalf strafpunten zakt.

Artikel 60 geeft aan wanneer de verleende steun geheel of gedeeltelijk moet teruggevorderd worden en geeft er de modaliteiten van.

Artikel 61 bepaalt dat de beheerautoriteit administratieve sancties kan opleggen als ze vaststelt dat sommige verplichtingen in het kader van het besluit niet of onvolledig worden nageleefd.

Titel 10. Bezwaarprocedure

Artikel 62 is een artikel dat de bezwaarprocedure regelt.

Titel 11. Gegevensverwerking

Artikel 63 bevat de volgende bepalingen inzake de verwerking van persoonsgegevens:

- de beheerautoriteit entiteit is de verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in de algemene verordening gegevensbescherming;
- de categorieën betrokkenen van wie persoonsgegevens verwerkt kunnen worden, zijn:
 - de begunstigden;
 - de personen die de begunstigden kunnen vertegenwoordigen.
- de categorieën van persoonsgegevens die verwerkt kunnen worden, zijn:
 - identificatiegegevens;
 - de financiële gegevens, zoals de balans om de naleving van de staatssteunregels te waarborgen en de gegevens die noodzakelijk zijn om de hoofdactiviteit van de onderneming vast te stellen;
 - de persoonlijke gegevens, zoals leeftijd en informatie i.v.m. eerdere strafrechtelijke veroordelingen of bestuurlijke sancties;
 - de gegevens over het beroep en de betrekking;
 - de gegevens over de opleiding en de vorming, ter controle van de voldoende vakbekwaamheid;
 - de gegevens inzake rechtstreeks of onrechtstreeks eigenaarschap van een vissersvaartuig in het verleden;
 - de gegevens in verband met de bemanning van een vissersvaartuig en de plaatsen waar de visvangst werd aangeland, ter controle van de economische band;
 - de gegevens inzake deelname aan kwaliteits-, certificerings-, duurzaamheidsmonitoringprogramma's en -instrumenten en medewerking aan programma's voor datacollectie ter controle van duurzaamheidsvoorwaarden;
 - de gegevens die de beheerautoriteit openbaar dient te maken op basis van artikel 49, lid 3, van verordening (EU) 2021/1060.
- de gegevens worden verwerkt op basis van de rechtvaardigingsgrond, vermeld in artikel 6, lid 1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming, namelijk 'noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang'.
- het doel voor de gegevensverwerking is het verlenen van subsidies en alle activiteiten die daarmee verband houden. Wat betreft die activiteiten kan verduidelijkt worden dat men om steun te kunnen verkrijgen ook moet voldoen aan een aantal duurzaamheidsvoorwaarden (artikel 37). Dergelijke controle van steunvoorwaarden is noodzakelijk voor de opvolging en afsluiting van projecten waarvoor steun is toegekend. Het zijn de gegevens die in dit kader worden verzameld die bedoeld worden met activiteiten die (onrechtstreeks) verband houden met subsidies.

Titel 12. Uitwisseling van berichten

Artikel 64 bepaalt dat de uitwisseling van berichten in uitvoering van het besluit op elektronische wijze geschiedt en legt de modaliteiten ervoor vast.

Titel 13. Dubbele subsidiëring

Artikel 65 sluit dubbele subsidiëring uit.

Titel 14. Wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 september 2016 tot vaststelling van aanvullende nationale maatregelen voor de instandhouding en het beheer van de visbestanden en voor controle op de visserijactiviteiten

Artikel 66 voegt een nieuw artikel 10/1 toe aan het besluit van de Vlaamse Regering van 9 september 2016 tot vaststelling van aanvullende nationale maatregelen voor de instandhouding en het beheer van de visbestanden en voor controle op de visserijactiviteiten.

Vanuit de Europese Commissie wordt nauwlettend toezicht gehouden op de manier waarop lidstaten de verplichtingen inzake het Gemeenschappelijk Visserijbeleid toepassen en controleren. In het recente verleden heeft Europa een aantal vaststellingen verricht ten aanzien van lidstaat België, met de aanbeveling om bijkomende controlemaatregelen in te voeren. Het is aangewezen om daarvoor delegatie te verlenen aan de minister die op die manier kort op de bal kan spelen en verder gevolg kan geven aan de instructies van de Europese Commissie.

Titel 15. Slotbepalingen

Artikel 67 bepaalt dat het bestaande FIVA besluit wordt opgeheven.

Artikel 68 bepaalt dat het bestaande FIVA besluit wel van toepassing blijft voor dossiers goedgekeurd voor de inwerkingtreding van het nieuwe FIVA/EFMZVA besluit.

Bij steunaanvragen die ingediend werden vóór 15 juli 2023, kan de aanvrager nog kiezen voor toepassing van het 'oude' FIVA/EFMZV besluit.

Artikel 69 bepaalt dat het besluit in werking treedt op de dag na de publicatie. En tevens is het van toepassing op aanvragen ingediend vanaf 1 januari 2023 en waarover na de datum van zijn inwerkingtreding een beslissing genomen werd, tenzij men een beroep doet op de afwijkende regeling van artikel 68, lid 2.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Dit besluit legt de toekenning van de Europese middelen vanuit EFMZVA en van de Vlaamse middelen voor ondersteuning van de visserij- en aquacultuursector, vast.

Wat betreft de Europese middelen, is er geen budgettaire impact voor Vlaanderen.

Een FIVA budget, van ongeveer 3.000.000 euro per jaar, zou moeten volstaan om alle Europese middelen maximaal te besteden. Voor sommige actietypes wordt de cofinanciering voorzien vanuit andere overheidsmiddelen, dan FIVA-middelen.

Het FIVA budget wordt jaarlijks ingeschreven in de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap onder het begrotingsartikel KB0-1KDF5DX-IS "FIVA".

De budgettaire impact voor de Vlaamse overheid wordt met name bepaald door het principiële engagement tot medefinanciering van toekomstige projecten in het kader van het Belgisch Programma EFMZVA.

Het bedrag voor deze medefinanciering werd, overeenkomstig de nota aan de Vlaamse regering van 15 juli 2022 (VR 2022 1507 DOC.0903/1), vastgelegd op maximaal 23,9 mio EUR Vlaamse cofinanciering. Zodoende zou dit niet leiden tot een meervraag voor de Vlaamse begroting.

De verdeling van de middelen over de verschillende Prioriteiten en Specifieke Doelstellingen is gebaseerd op verschillende parameters zoals:

- De gehanteerde EFMZVA co-financieringspercentages voor projecten en de verwachte publieke bijdrage(n);
- De opgelegde financiële randvoorwaarden waar men als lidstaat rekening mee moet houden bij de opstelling van het financieel plan EFMZVA;
- De financiële inbreng van de verschillende co-financierende Vlaamse (en federale) instanties;
- De te verwachten cofinanciering door begunstigden binnen het Programma zelf;
- De trend en ervaring inzake cofinanciering door de Vlaamse overheid voor het EFMZV-programma 2014 – 2020 (en voorgaande periodes).

De Inspectie van Financiën gaf een positief advies over het Vlaamse gedeelte van het Belgisch Programma op 29/6/2022. Het akkoord van de Vlaamse minister van Begroting volgde op 11/7/2022. Daarin werd bepaald dat het FIVA over (minimaal) 18,935 miljoen euro FIVA-middelen kan beschikken, wat neerkomt op ongeveer 2,7 miljoen euro per jaar.

Op 14 februari 2023 heeft de Inspectie van Financiën een gunstig advies verleend.

Op 8 maart 2023 heeft de Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, begrotingsakkoord verleend.

B. ESR-TOETS

Het voorontwerp van besluit heeft geen ESR-impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van besluit heeft geen rechtstreekse gevolgen op personeels- of organisatorisch vlak. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor HR, is dus niet vereist

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er is sprake van een indirecte weerslag op het provinciale bestuur van West-Vlaanderen, concreet voor de uitvoering van Prioriteit 3 (lokale gemeenschappen), specifiek wat betreft personeelsbezetting en werkingsuitgaven voor de ondersteuning en coördinatie van de lokale actiegroepen die onder het EFMZVA Programma opgezet worden.

Daarnaast vormen de lokale en provinciale besturen, naast andere bestuursniveaus en entiteiten, mee een doelgroep voor dit programma als begunstigde van projectactiviteiten, als mogelijke uitvoerder van werking, als ontvanger van EFMZVA-financiering of als co-financierder van projecten.

4. VERDER TRAJECT

Het bijgaand ontwerp van besluit zal na definitieve goedkeuring gepubliceerd worden in het Belgisch Staatsblad.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende vaststelling van de werking en het beheer van het Financieringsinstrument voor de Vlaamse visserij- en aquacultuursector (FIVA) en de verrichtingen die voor steun vanuit FIVA en EFMZVA in aanmerking komen;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, bevoegd voor zeevisserij, te gelasten het voormelde ontwerp van besluit in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De viceminister-president van de Vlaamse Regering
De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS